סִימָן ש״א (סעיפים מה-מח) עוֹד מִדִּינֵי סְחִיטָה: **יט** * [ט]לְתֵּן כַּרְכֹּם בַּתַּבְשִׁיל (נו) מֻתָּר, וְאֵין לָחֹשׁ לוֹ מִשּׁוּם צוֹבֵעַ, דְּאֵין צְבִיעָה בָּאֳכָלִין: **כ** [י]שׁ מִי שֶׁאוֹמֵר שֶׁהָאוֹכֵל תּוּתִים אוֹ שְׁאָר פֵּרוֹת הַצּוֹבְעִים, (נז) צָרִיךְ לְזָהֵר (נח) שֶׁלֹּא יִגַּע בְּיָדָיו צְבוּעוֹת (נט) בִּבְגָדָיו אוֹ בְּמַפָּה מְשׁוּם (כ) צוֹבֵעַ, אֲבָל אִם צוֹבֵעַ פִּתּוֹ בְּמַשֶּׁהוּ הַפֵּרוֹת לֵית לָן בָּהּ, דְּאֵין צְבִיעָה בָּאֳכָלִין:

שכא דִּינֵי תּוֹלֵשׁ בְּשַׁבָּת וְדִין טוֹחֵן וְדִינֵי תִּקּוּנֵי מַאֲכָל אוֹ מְעַבֵּד וְלָשׁ. וּבוֹ י״ט סְעִיפִים:

א [א]חֲבִילֵי פִּיאָה אֲזוֹב וְקוֹרָנִית (א) (פְּרוּשׁ, מִין עֵשֶׂב), הַכְנִיסָן (ב) לְעֵצִים אֵין מְסְתַּפְּקִין (ג) מֵהֶם. הַכְנִיסָן (ד) לְמַאֲכַל בְּהֵמָה, (ד) קוֹטֵם וְאוֹכֵל בְּיָד, (ה) אֲבָל לֹא בִּכְלִי, (ג) (ו) וּמוֹלֵל (ז) בְּרַאשֵׁי אֶצְבְּעוֹתָיו: **ב** [ב]אֵין עוֹשִׂין (ג) (ח) מֵי מֶלַח הַרְבֵּה בְּיַחַד לָתֵת לְתוֹךְ (ט) הַכְּבָשִׁים, (י) מִשּׁוּם דְּמֵי לְעִבּוּד, * אֲבָל יָכוֹל לַעֲשׂוֹת מִמֶּנּוּ (ז) מְעַט לָתֵת לְתוֹךְ (יא) הַתַּבְשִׁיל. [ג]וְאִם נָתַן לְתוֹכוֹ שְׁנֵי שְׁלִישֵׁי מֶלַח, אָסוּר לַעֲשׂוֹת מִמֶּנּוּ

א צִיְּתְיו בְּסִימָן שי״ט סְעִיף ו׳.
ב שַׁבָּת ק״ח (ע״א יח״ב) בְּמִשְׁנָה וּכְתַנָּא קַמָּא וּכְדִמְפָרֵשׁ לָהּ שְׁמוּאֵל שָׁם בְּגְמָרָא.
ג שָׁם.

ט שִׁבְּלֵי הַלֶּקֶט (סי׳ סו) בְּשָׁם בַּעַל יְרָאִים (סי׳ רעד). י שָׁם בְּבַעַל יְרָאִים.

בֵּאוּר הֵיטֵב

כ (כנ) **צוֹבֵעַ.** וְהָרַדְב״ז (ח״ד) סִימָן קל״א כָּתַב שֶׁחֲמָרָא יְתֵרָה הִיא כְּיָון שֶׁהוּא דָּרְךְ לְכְלוּךְ דְּאֵין זֶה דֶּרֶךְ צְבִיעָה עַיֵּן שָׁם, וּבְכֻנְסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י). וְעַיֵּן סִימָן ש״ב סָעִיף י׳ דְּיֵשׁ אוֹסְרִין כִּפּוּס דֶּרֶךְ לְכְלוּךְ, כָּל שֶׁכֵּן צְבִיעָה, דְּכָל צְבִיעָה הִיא כָּךְ. לָכֵן אֵין לְהָקֵל. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כד) עַיֵּן שָׁם. וְנִרְאֶה לִי דִּכְבָגֵד אָדֹם כָּל שֶׁכֵּן דְּאָסוּר לְקַנְּחוֹ, דְּמִתְקַן הוּא. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כה) עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן סִימָן שכ״ח סָעִיף מ״ח וְסִימָן ש״א סָעִיף מ״ו. [ו]בְּסֵפֶר אֲלִיָּה רַבָּה (ס״ק כד) צָדַד לְהָקֵל בְּאָדֹם וַאֲפִלּוּ בְּלִבְּן שֶׁאִי אֶפְשָׁר בְּעִנְיַן אַחֵר עַיֵּן שָׁם). הַצּוֹבֵעַ חוּט שֶׁאָרְכּוֹ אַרְבָּעָה טְפָחִים אוֹ

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּוַדַּאי יְזָהֵר מְאֹד בָּזֶה, דְּסְחִיטַת מַיִם הוּא תּוֹלְדָה דְּמִלְבֵּן וְכַנַּ״ל. הַסּוֹחֵט שֵׂעָר אוֹ עוֹר, פָּטוּר אֲבָל אָסוּר [רַמְבַּ״ם (פ״ט ה״י־א״)], וְלָכֵן הַטּוֹבֵל בְּשַׁבָּת (פ) יְזָהֵר שֶׁלֹּא יִסְחֹט שְׂעָרוֹ לְנַגְבָּם: **יט** (נו) **מֻתָּר.** וְכֵן מֻתָּר (פמ) לִתֵּן יַיִן אָדֹם בְּתוֹךְ יַיִן לָבָן וְאַף עַל פִּי שֶׁמִּתְאַדֵּם. [וַאֲפִלּוּ אִם מְכַוֵּן לְכָךְ תְּחִלָּה לַעֲשׂוֹת מַרְאֶה בְּהַמַּאֲכָל אוֹ בְּהַמַּשְׁקֶה, גַּם כֵּן מִסְתַּבְּרָא דְּאֵין לְהַחְמִיר, כֵּן נִרְאֶה מֵהַפְּרִי מִגְדִּים (א״א ס״ק כה), וּלְפִי מַה שֶּׁכָּתַב בִּנְשְׁמַת אָדָם (ח״ב כלל כד סק״ג) נָכוֹן לְמִנַּע מִזֶּה]. וּמִכָּל מָקוֹם אֵין רַשַּׁאי לַעֲשׂוֹת מַרְאֶה בְּיַיִן שָׂרָף וּדְבַשׁ שֶׁיִּקְנוּ מִמֶּנּוּ [פְּרִי מִגְדִּים (שם), עַיֵּן שָׁם טַעֲמוֹ, וְגַם בְּלָאו הָכִי הוּא עוּבְדָּא דְּחֹל], וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא לְהָשִׂים סַמְמָנִים בְּצָלוֹחִית מַיִם לְהַעֲמִיד בַּחֲלוֹן נֶגֶד הַשֶּׁמֶשׁ, וְיֵשׁ בָּזֶה חֲשַׁשׁ חִיּוּב חַטָּאת [שָׁם בִּפְרִי מִגְדִּים]: **כ** (נז) **צָרִיךְ לְזָהֵר.** הַיְנוּ (סנ) לְהַפּוֹסְקִים לְעִיל בְּסָעִיף י״ח דְּפְסִיק רֵישָׁא דְּלֹא נִיחָא אָסוּר, (סנ) וְאַף עַל גַּב דִּמְקַלְקֵל הוּא, מִכָּל מָקוֹם אִסּוּרָא מִיהוּ אִיכָּא: (נח) **שֶׁלֹּא יִגַּע.** וְאַף עַל גַּב דְּצוֹבֵעַ פָּנָיו וְיָדָיו, (סל) לֵיכָּא לְמֵחַשׁ, דְּאֵין צְבִיעָה אֶלָּא בְּדָבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לִצְבֹּעַ. וְלֹא דָּמֵי לְסִימָן ש״ג סָעִיף כ״ה דְּאִיתָא שָׁם דְּאִשָּׁה לֹא תַּעֲבִיר סָרָק עַל פָּנֶיהָ מִפְּנֵי שֶׁצּוֹבַעַת, אִשָּׁה שָׁאנֵי שֶׁדַּרְכָּהּ בְּכָךְ לְהִתְיַפּוֹת: (נט) **בִּבְגָדָיו וְכוּ'.** וּבְכֻלָּם אָדֹם כָּל שֶׁכֵּן דְּאָסוּר לְקַנְּחוֹ דְּמִתְקַן הוּא [מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כה)], [ז]וְיֵשׁ מְקִלִּין (סה) בְּכָל זֶה כֵּיוָן שֶׁהוּא דֶּרֶךְ לְכְלוּךְ, וְיֵשׁ לִסְמֹךְ עֲלֵיהֶם הֵיכָא דְּאִי אֶפְשָׁר לוֹ לְזָהֵר בָּזֶה. הַצּוֹבֵעַ חוּט שָׁאָרְכּוֹ אַרְבָּעָה טְפָחִים אוֹ דָּבָר שֶׁאִי אֶפְשָׁר בְּטוּוֹת מִמֶּנּוּ חוּט כָּזֶה, חַיָּב, וְדִוְקָא צָבַע הַמִּתְקַיֵּם, אֲבָל צָבַע שֶׁאֵינוֹ מִתְקַיֵּם כְּלָל, כְּגוֹן שֶׁהֶעֱבִיר סָרָק אוֹ שֶׁשָּׂר עַל גַּבֵּי בָּרָזֶל אוֹ נְחֹשֶׁת וּצְבָעוֹ, (סו) פָּטוּר, שֶׁהֲרֵי אַתָּה מְצַבְּרוֹ לְשָׁעָתוֹ וְאֵינוֹ צוֹבֵעַ כְּלוּם. עַיֵּן סִימָן ש״מ סָעִיף ד׳, וְעַיֵּן הַכֹּל אֵין לְהָקֵל. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כד) עַיֵּן שָׁם. וְנִרְאֶה לִי דִּכְבָגֵד אָדֹם כָּל שֶׁכֵּן דְּאָסוּר לְקַנְּחוֹ, דְּמִתְקַן הוּא. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כה) עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן סִימָן שכ״ח סָעִיף מ״ח וְסִימָן ש״א סָעִיף מ״ו. [ו]בְּסֵפֶר אֲלִיָּה רַבָּה (ס״ק כד) צָדַד לְהָקֵל בְּאָדֹם וַאֲפִלּוּ בְּלִבְּן שֶׁאִי אֶפְשָׁר בְּעִנְיַן אַחֵר עַיֵּן שָׁם). הַצּוֹבֵעַ חוּט שֶׁאָרְכּוֹ אַרְבָּעָה טְפָחִים אוֹ

בֵּאוּר הַלָּכָה

יָבֵשׁ מִתְּחִלָּה, וּשְׁרִיתָתוֹ הוּא כִּבּוּסוֹ עַיֵּן שָׁם, וְטַעַם הַשֵּׁנִי שֶׁכָּתַב שָׁם הוּא דָּחוּק מְאֹד. **וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה דִּבְעֵת הַצֹּרֶךְ אֵין לְהַחְמִיר שלא בכוונה**, עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן ש״ב סָעִיף ט׳ בְּהַגָּ״ה וּבְמַה שֶׁכָּתַבְנוּ שָׁם בְּבֵאוּרֵנוּ (ד״ה שיש), וְדֵעַת רב הַפּוֹסְקִים דְּבָגֵד שֶׁאֵין בּוֹ לְכְלוּךְ לֹא אָמְרִינַן שְׁרִיתָתוֹ הוּא כִּבּוּסוֹ, וְגַם שֶׁאֵין מִתְכַּוֵּן לְכַבֵּס עַיֵּן שָׁם:

יט * **לִתֵּן כַּרְכֹּם בְּתַבְשִׁיל.** עַיֵּן בְּנִשְׁמַת אָדָם (ח״ב כלל כד סק״ג) שֶׁמְּפָקְפֵּק קְצָת בְּעֻצָּם הַדִּין, מַהָא דְּאִיתָא בְּשַׁבָּת ע״ה (ע״א) שׁוֹחֵט מִשּׁוּם מַאי מִיחַיֵּיב, רַב אָמַר מִשּׁוּם צוֹבֵעַ וְכוּ', נִיחָא לֵיהּ דְּלִיתַּנּוּס בֵּית הַשְּׁחִיטָה דְּמָא, הֲרֵי אַף דְּאָכַל הוּא שֶׁיָּצָא בּוֹ צְבִיעָה. וּלְפִי מַה שֶּׁרָאִיתִי בְּאוֹר זָרוֹעַ (ח״ב סי׳ סג), דְּפָרַשׁ עַל מַה דְּאָמַר דְּלִיתַּנּוּס בֵּית הַשְּׁחִיטָה הַיְינוּ הָעוֹר שֶׁל בֵּית הַשְּׁחִיטָה, נִיחָא הַכֹּל:

כ * **אֲבָל יָכוֹל לַעֲשׂוֹת מִמֶּנּוּ מְעַט.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק יא). וְהִנֵּה הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ד) הֵבִיא רְאָיָה לְדִבְרָיו דְּלִסְעוּדָה אַחֶרֶת אֲפִלּוּ מְעַט אָסוּר

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(פו) **אֲבָל אָסוּר יֵשׁ בּוֹ:** **א** (פ) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וּפְרִי מְגַדִּים (א״א סק״א):

(ג) רַשַׁ״ל (קכת. ד״ה שלא יקטום): (ז) רַשַׁ״ל (שם): **ב** (ס) אֲחֲרוֹנִים: (ו) רַמְבַּ״ם (פכ״ב ה״י) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים: (ז) עוֹלַת שַׁבָּת (סק״א) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״ז). וְעַיֵּן אֲלִיָּה רַבָּה (סק״ג) וּפְרִי מְגַדִּים (א״א סק״ד): (ט) רַשַׁ״ל (קח: ד״ה ואלו): (יא) גְּמָרָא (שם):

(פ) סֵפֶר חֲסִידִים (סי׳ תתכז). וְהוּבָא בְּאַחֲרוֹנִים: **יט** (פמ) דְּרָכֵי מֹשֶׁה (אות ב):
כ (פנ) אָגוּר (סי׳ תפד) וְהָגְרַ״א: (פנ) כֵּן כָּתַב בְּסֵפֶר יְרֵאִים (סי׳ רעד): (פנ) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כה): (פס) רַדַּב״ז (ח״ד סי׳ קלא) וְהָחָכָם צְבִי (הו״ד בשו״ת בית אהרן בלקוטי חכם צבי אות א), הוּבְאוּ בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אַיְגֶר. **וְכֵן צָדַד הָאֲלִיָּה רַבָּה** (ס״ק כד) **שֶׁיֵּשׁ לְהָקֵל בְּמָקוֹם הַדְּחָק,** וְהֶעְתִּיקוּ בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (ס״ק כד):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] אבל בשו״ע הרב (סכ״ז) כתב: ויש להחמיר וכל שכן בבגד אדום שאינו מתקלקל כלל. **ב]** וכ״כ בשו״ע הרב (ס״ג): ואפילו לעשות מי מלח או שאר משקין עם מלח שלא לתת לתוך הכבשים אלא לטבול בהם את פתו ולתת לתוך התבשיל אסור לעשות מהם הרבה ביחד (מפני שכשהוא עושה מהם הרבה נראה כאלו עושה אותם לכבישה). **ג]** ובשו״ע הרב (ס״ג) כתב: אפילו אם נותן בהם שמן בין נתינת המים לנתינת המלח והשמן מעכב שאין המלח מתערב יפה עם המים ומתיש את כחו מהיות מי מלח עזין אעפ״כ אסור.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שכא

(יב) אֲפִלּוּ מְעָט: **ג** [ד]אָסוּר לִמְלֹחַ חֲתִיכוֹת (ה) (יג) צְנוֹן, (יד) אַרְבַּע אוֹ חָמֵשׁ בְּיַחַד, [ה]מִפְּנֵי שֶׁנִּרְאֶה (ו) (טו) כְּכוֹבֵשׁ כְּבָשִׁים, וְהַכּוֹבֵשׁ אָסוּר (טז) מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמְכַשֵּׁל, [ו]אֲלָא מְטַבֵּל כָּל אַחַת לְבַדָּהּ (יז) וְאוֹכְלָהּ. [ז]אֲבָל (ז) (יח) בֵּיצִים מֻתָּר לְמָלְחָן: **ד** [ח]יֵשׁ מִי שֶׁכָּתַב שֶׁמֻּתָּר לְטַבֵּל כַּמָּה חֲתִיכוֹת צְנוֹן (יט) אַחַת אַחַת לְבַדָּהּ (מ) וּלְהַנִּיחָם יַחַד לְפָנָיו כְּדֵי לְאָכְלָם (כ) מִיָּד זוֹ אַחַר זוֹ: **ה** (כא) * [ט]אָסוּר לִמְלֹחַ בָּשָׂר מְבֻשָּׁל אוֹ בֵּיצָה מְבֻשָּׁלֶת

ד שם (קה:).
ה רמב"ם בְּפֶרֶק כ"ב (ה"י).
ו שם בַּגְּמָרָא.
ז שם כְּחִזְקִיָּה מִשְּׁמֵיהּ דְּאַבָּיֵי.
ח תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן (סי' נה) וּבְשֵׁם אוֹר זָרוּעַ (ח"ב סי' עג) וְכֵן כָּתַב מִשְּׁמוֹ הַהֲגָהוֹת (מיימוניות) בְּפֶרֶק כ"ב (אות י) וְשֶׁהֶבִיא רְאָיָה מִירוּשַׁלְמִי (פ"ז ה"ב).
ט שֶׁבְּלִי הַלָּקָט (סי' פח) בְּשֵׁם הַגְּאוֹנִים.

בְּאֵר הֵיטֵב

לְצָרְכּוֹ טִבּוּל אוֹתָהּ סְעוּדָה. ר"ן (ט. ד"ה הלכך): **ג (ה) צְנוֹן.** וְהוּא הַדִּין כָּל דָּבָר שֶׁצָּרִיךְ מְלִיחָה כְּגוֹן בְּצָלִים וְשׁוּמִים, וּבְהָדְיָא כָּתַב הָרַמְבַּ"ם (פכ"ב ה"י) צְנוֹן וְכֵיוֹצֵא בּוֹ. וְעַיֵּן בְּטוּ"ז (סק"א) שֶׁהָאֲרִיךְ וְהַעֲלָה דְּהָעִנְיָן בְּזֶה הוּא, דְּתָרֵי תְּנָאֵי יֵשׁ בְּאִסּוּר מְלִיחָה בְּזֶה בְּמָה שֶׁדּוֹמֶה לְעִבּוּד. הָאֶחָד מִטַּעַם שֶׁהוּא שׁוֹהֶה הַרְבֵּה כְּדֵי שֶׁיֵּצֵא מְרִירוּתוֹ אַחַר שֶׁיִּזּוֹעַ כְּדַרְכּוֹ, וּבָזֶה אֲפִלּוּ כִּי מְטַבֵּל חֲדָא חֲדָא וּמַנִּיחַ קֻצָּת זְמַן אִסּוּר. שֵׁנִית, מִטַּעַם שְׁמוֹלֵחַ הַרְבֵּה בְּיַחַד, וְאָז אֲפִלּוּ אֵינוֹ שׁוֹהֶה אִסּוּר דָּגִם בָּזֶה דּוֹמֶה לְעִבּוּד, אֲבָל כָּל שְׁמוֹלֵחַ בְּיוֹתֵר כָּל אֶחָד מִכָּל מַה שֶּׁלְּפָנָיו וְרוֹצֶה לֶאֱכֹל תֵּכֶף, אֵין אִסּוּר כְּלָל, אֶלָּא שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְזַהֵר אִם מְפַזֵּר מֶלַח עַל כָּל אֶחָד בְּפְנֵי עַצְמוֹ שֶׁלֹּא יָבֹא גַּם עַל חֲבֵרוֹ הַמֻּנָּח בְּקָרוֹב לוֹ, עַל כֵּן צָרִיךְ לְטַבֵּל כָּל אֶחָד בְּפְנֵי עַצְמוֹ וְלֶאֱכֹל תֵּכֶף, וְלָאו דַּוְקָא תֵּכֶף מִמָּשׁ אֶלָּא שָׁעָה מֻעֶטֶת שֶׁיִּזּוֹעַ קְצָת לא הַרְבֵּה, וְהָכִי נָהוּג עָלְמָא שֶׁלֹּא לְמָלְחָן תֵּכֶף כְּלָל אֶלָּא מְטַבֵּל כָּל אֶחָד בְּמֶלַח וְאוֹכֵל. וַעֲדַיִן צָרִיךְ עִיּוּן בְּמִנְהָגֵנוּ שְׁחוֹתְכִין בְּשַׁבָּת צְנוֹן דַּק דַּק וְנוֹתְנִין אוֹתוֹ בְּקֻעָרָה וּמוֹלְחִין אוֹתוֹ וְשׁוֹפְכִין עָלָיו חֹמֶץ וְאוֹכְלִין אוֹתוֹ, הֲא דְּמִיָּא זֶה לְהַרְבֵּה חֲתִיכוֹת שֶׁחוֹתְכִין בְּשַׁבָּת צְנוֹן דַּק דַּק וְנוֹתְנִין אוֹתוֹ בְּקֻעָרָה וּמוֹלְחִין אוֹתוֹ וְשׁוֹפְכִין עָלָיו חֹמֶץ וְאוֹכְלִין אוֹתוֹ, וְלִכְאוֹרָה הָא דְּמִיָּא זֶה לְהַרְבֵּה חֲתִיכוֹת דְּאָסוּר מִדִּינָא אֲפִלּוּ אִם אוֹכֵל מִיָּד, וְאֵין הַתֵּר אֶלָּא דֶּרֶךְ טִבּוּל כָּל אַחַת בִּפְנֵי עַצְמָהּ. (יז) וְנִרְאֶה דְּכֵיוָן דְּאֵין מַנִּיחִין אוֹתוֹ כְּלָל לְהַזִּיעַ אֶלָּא שׁוֹפְכִין שָׁם הַחֹמֶץ וְגַם מִינִים אֲחֵרִים, לא דָּמֵי לְעִבּוּד. אֶלָּא שֶׁרָאִיתִי לִקְצָת שְׁעוֹשִׂין יָרָק שֶׁקּוֹרִין שַׁלְאטי"ן וּמוֹלְחִין הַיֶּרֶק בִּפְנֵי עַצְמוֹ תְּחִלָּה וּמַשְׁהִין אוֹתוֹ כָּךְ וּמְסַנְּנִין הַמַּיִם שֶׁיּוֹצְאִין מִמֶּנּוּ וְאַחַר כָּךְ מְעָרְבִין אוֹתוֹ עִם שֶׁמֶן זַיִת וְחֹמֶץ, וְזֶה אִסּוּר גָּמוּר וְדָמֵי טְפֵי לְעִבּוּד, כֵּיוָן שֶׁהוּא מַמְתִּין עַד שֶׁיִּקָּבֵל הֵיטֵב הַמֶּלַח, עַד כָּאן לְשׁוֹן הַט"ז. וְכֵן הָעֶלָּה הַמֻּגָּן אַבְרָהָם (סק"ז) שֶׁלֹּא לְמָלַח הַצְּנוֹן כְּלָל, רַק מְטַבֵּל כָּל אֶחָד בְּמֶלַח וְאוֹכֵל, אֲבָל כָּתַב בְּשֵׁם הַשְּׁלָטֵי גִּבּוֹרִים (לט. אות ו) שֶׁמַּתִּיר לִתֵּן מֶלַח עַל הַשַּׁלְאטי"ן וְאַחַר כָּךְ שָׁמֶן וְחֹמֶץ עַיֵּן שָׁם: (ו) **כְּכוֹבֵשׁ.** וְנִרְאֶה לִי לְלַמֵּד מִזֶּה דִּין חָדָשׁ, דְּאִסּוּר לִשְׁפּוֹךְ בְּשַׁבָּת יַיִן אוֹ שֵׁאָר מַשְׁקִים לְתוֹךְ כְּלִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חֹמֶץ כְּדֵי שֶׁגַּם זֶה יִהְיֶה חֹמֶץ אַחַר כָּךְ, דְּזֶה הָוֵה כְּכוֹבֵשׁ, דְּהָא מִתְכַּוֵּן שֶׁאוֹתוֹ הַמְּעַט שֶׁשּׁוֹפֵךְ שָׁם יִהְיֶה נִכְבָּשׁ (סק"ג). וְעַיֵּן יָד אַהֲרֹן (הגב"י): (ז) **בֵּיצִים.** שֶׁאֵין הַמֶּלַח מוֹעִיל לָהֶם. כֵּן כָּתַב מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) עַיֵּן שָׁם: **ד** (מ) **וּלְהַנִּיחָם.** עַיֵּן סָעִיף קָטָן ה' כְּתַבְתִּי בְּשֵׁם הָאַחֲרוֹנִים

בְּאוּר הֲלָכָה

מִסָּעִיף ה', דְּאָסַר שָׁם לִמְלֹחַ בֵּיצָה לְהַנִּיחָהּ לְצָרְכּוֹ סְעוּדָה אַחֶרֶת, וְאָזַיל לְשִׁיטָתֵיהּ בְּסָעִיף קָטָן ד' וְהָאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ג) הַשִּׂיג עָלָיו, וְעַיֵּן בְּשַׁעַר הַצִּיּוּן (סק"י), וְאֵין הַדָּוֹן דּוֹמֶה כָּל כָּךְ, דְּהָתָם הוּא מְשׁוּם חֲשַׁשׁ עִבּוּד כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה. וּרְאִיָּה בְּרוּרָה לַעֲנִיּוּת דְּעָתֵי, דְּהָלֹא הַדִּין דְּלְהַנִּיחוֹ אָסוּר לִמְלֹחַ הוּא מִשְּׁלָטֵי הַלָּקֶט (סי' פח), וְהוּא בְּעַצְמוֹ (סי' פט) הָעָתִיק מִסֵּפֶר הַתְּרוּמָה (סי' רמב) דְּמֵי מֶלַח מוּעָטִין לְצָרְכּוֹ יוֹמוֹ שָׁרֵי לַעֲשׂוֹת עַיֵּן שָׁם:

ה * אָסוּר לִמְלֹחַ וְכוּ'. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"כ בא) שֶׁכָּתַבְנוּ דְּכֵן מוּכָח מִבֵּאוּר הַגְּרָ"א, הוּא מִמָּה שֶׁכָּתַב מִקּוֹר לְדִין זֶה דִּלְהַנִּיחוֹ, מְשׁוּם דִּמְלִיחָה דְּשֵׁם ע"ה עִמּוּד ב' מֵירֵי בִּכְהָאי גַּוְנָא, וַהֲרֵי שָׁם מוּכָח בַּגְּמָרָא דְּמֵימְרָא דְּרַבָּה בַּר רַב הוּנָא דִּיֵּשׁ מְלִיחָה בְּאֶכֶלִין [וְנָקְטִינַן כְּוָתֵיהּ לְעִנְיַן אִיסּוּרָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַגְּרָ"א מִקְּדֶם בְּשֵׁם הַתּוֹסְפוֹת (שם ד"ה אין)] מֵירֵי שְׁמִלְחָהּ לְזְמַן רַב, שֶׁבְּאֹפֶן זֶה מָצוּי שֶׁמּוֹלֵחַ הַרְבֵּה, אֲבָל לא מִפְּעוּדָה לִסְעוּדָה, וְכֵן כָּתַב בְּפֵרוּשׁ רַבֵּנוּ חַיִּים גַּלְיָאנֶטֶי (שם ד"ה מליחת) בְּהָדְיָא דְּרַבָּה בַּר רַב הוּנָא מֵירֵי דְּוַקָּא כְּשֶׁנִּתְעָתֵּק לְצֹאת בּוֹ לַדֶּרֶךְ אוֹ לְאָכְלוֹ אַחַר כְּמָה יָמִים, אֲבָל לְאָכְלוֹ בְּיוֹמוֹ לא עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בָּהֶן פִּתּוֹ, וְכֵן מֻתָּר לִשְׁפּוֹךְ עַל נִתְחֵי עוֹף וְדָג צָלוּי, [א]וּבֵין אִם הוּא עוֹשֶׂה לְצָרְכּוֹ סְעוּדָה זוֹ (י) אוֹ לְצָרְכּוֹ אַחֶרֶת, אֲבָל אָסוּר לַעֲשׂוֹת לְצָרְכּוֹ חֹל: **(יב) אֲפִלּוּ מְעָט.** מִפְּנֵי שֶׁנִּרְאֶה (יג) כְּעוֹשֶׂה מוּרְיָס לִכְבֹּשׁ בּוֹ דָּגִים, שֶׁכֵּן דַּרְכָּן לַעֲשׂוֹת מוּרְיָס. כָּתַב אֵלִיָּה רַבָּה (סק"ד) בְּשֵׁם מַהֲרַ"שׁ שֶׁמַּתִּיר לְהוֹסִיף חֹמֶץ בְּמוּרְיָס אַחַר שֶׁכְּבָר נִתְיַבֵּשׁ: **ג (יג) צְנוֹן.** וְהוּא הַדִּין (יד) כָּל דָּבָר שֶׁצָּרִיךְ מְלִיחָה כְּגוֹן בְּצָלִים וְשׁוּמִים וְאוֹגֶערְקֶע"ס חַיִּין [מָגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן ז'], וּבְהָדְיָא כָּתַב הָרַמְבַּ"ם (פכ"ב ה"י) צְנוֹן וְכֵיוֹצֵא בּוֹ, וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה דְּדָבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְכִבֹּשׁ שָׁרֵי [פְּרִי מִגְדִּים (משׁ"ז סק"ב)]: **(יד) אַרְבַּע אוֹ חָמֵשׁ בְּיַחַד.** דִּכְשֶׁכָּל חֲתִיכָה מֻנַּחַת לְבַדָּהּ אֵין בָּזֶה מַשְׁמַע כּוֹבֵשׁ כְּבָשִׁים, וְגַם לא מִיחֲזֵי כְּמִעֲבֵד, אֲבָל כְּשֶׁמּוֹלְחָם בְּיַחַד, (יג) אֲפִלּוּ דַּעְתּוֹ לֶאֱכָלָם תֵּכֶף וְלֹא לְהַשְׁהוֹתָם בְּמֶלְחָם עַד שֶׁיֵּצְאוּ מְרִירוּתָם מַהֲזָעָה כְּדַרְכָּם, גַּם כֵּן אָסוּר. וְאִם מַשְׁהֶה אוֹתָם בְּמֶלְחָם עַד שֶׁיִּזְּיעוּ כְּדַרְכָּם, אֲפִלּוּ מוֹלֵחַ אוֹ מְטַבֵּל חֲתִיכַת צְנוֹן חֲדָא, אָסוּר מִדִּינָא, כֵּן הֶעֱלָה הַט"ז (סק"א), וְכֵן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ה) כָּתַב דְּלְמֶלַח צְנוֹן אָסוּר אֲפִלּוּ חֲתִיכָה אַחַת, וּבְמָגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן ו' בְּשֵׁם הַבַּ"ח (ס"ג) [ב]דְּנָהוּג עָלְמָא שֶׁלֹּא לְמָלְחָן כְּלָל, אֶלָּא מְטַבֵּל כָּל אֶחָד בְּמֶלַח וְאוֹכֵל. וּמִנְהָגֵנוּ שֶׁחוֹתְכִין בְּשַׁבָּת צְנוֹן דַּק דַּק וְנוֹתְנִין אוֹתוֹ בְּקֻעָרָה וּמוֹלְחִין אוֹתוֹ, וְשׁוֹפְכִין עָלָיו חֹמֶץ וְאוֹכְלִין אוֹתוֹ, וְלִכְאוֹרָה הָא דְּמִיָּא זֶה לְהַרְבֵּה חֲתִיכוֹת דְּאָסוּר מִדִּינָא אֲפִלּוּ אִם אוֹכֵל מִיָּד, וְאֵין הַתֵּר אֶלָּא דֶּרֶךְ טִבּוּל כָּל אַחַת בִּפְנֵי עַצְמָהּ. (יד) וְנִרְאֶה דְּכֵיוָן דְּאֵין מַנִּיחִין אוֹתוֹ כְּלָל לְהַזִּיעַ אֶלָּא שׁוֹפְכִין שָׁם הַחֹמֶץ וְגַם מִינִים אֲחֵרִים, לא דָּמֵי לְעִבּוּד. אֶלָּא שֶׁרָאִיתִי לִקְצָת שֶׁעוֹשִׂין יָרָק שֶׁקּוֹרִין שַׁלְאטי"ן וּמוֹלְחִין הַיֶּרֶק בִּפְנֵי עַצְמוֹ תְּחִלָּה וּמַשְׁהִין אוֹתוֹ כָּךְ וּמְסַנְּנִין הַמַּיִם שֶׁיּוֹצְאִין מִמֶּנּוּ וְאַחַר כָּךְ מְעָרְבִין אוֹתוֹ עִם שֶׁמֶן זַיִת וְחֹמֶץ, וְזֶה אִסּוּר גָּמוּר וְדָמֵי טְפֵי לְעִבּוּד, כֵּיוָן שֶׁהוּא מַמְתִּין עַד שֶׁיִּקָּבֵל הַמֶּלַח הֵיטֵב: (טו) **כְּכוֹבֵשׁ כְּבָשִׁים וְכוּ'.** זֶה הַטַּעַם הוּא מִרַמְבַּ"ם (שם), וְרַשׁ"י (קח: ד"ה אין מולחין) נָתַן טַעַם שֶׁעַל יְדֵי הַמֶּלַח מִתְקַשִּׁים, וְהָוֵי תִּקּוּן, וְדָמֵי לְמִעֲבֵד. וְכָתַב הַט"ז (סק"ג) דְּמִטַּעַם הַשְׁלָחָן עָרוּךְ יֵשׁ לִלְמֹד דְּאָסוּר לִשְׁפּוֹךְ יַיִן וּשְׁאָר מַשְׁקִים לִכְלִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חֹמֶץ, כְּדֵי שֶׁגַּם זֶה יִהְיֶה חֹמֶץ דְּדוֹמֶה לְכוֹבֵשׁ כְּבָשִׁים דְּהָא מִתְכַּוֵּן שֶׁאוֹתוֹ הַמְּעַט שֶׁשּׁוֹפֵךְ שָׁם יִהְיֶה נִכְבָּשׁ כְּדֵי דְּאָסוּר מִשּׁוּם דְּמֵימְחֲזֵי כְּעוֹבְדָא דְּחֹל עַיֵּן שָׁם. וְאִם עוֹשֶׂה זֹאת כְּדֵי לְהַחֲלִישׁ כֹּחַ הַחֹמֶץ בִּלְבַד, פָּשׁוּט דְּשָׁרֵי לְכַלְּתֶּחָלָּה עָלְמָא. וְלִתֵּן אוֹגֶערְקֶע"ס חַיִּין בְּתוֹךְ הַכְּבוּשִׁים שֶׁיִּתְחַמֵּץ גַּם כֵּן, פָּשׁוּט דְּאָסוּר לְכַלְּתֶּחָלָּה: **(טז) מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמְכַשֵּׁל וְכוּ'.** אַף עַל גַּב דִּבְנַדְאֵי אֵין בּוֹ חִיּוּב, שֶׁאֵינוֹ תּוֹלֶדֶת הָאוֹר, מִכָּל מָקוֹם אָסוּר מִדְּרַבָּנָן: **(יז) וְאוֹכְלָהּ.** תֵּכֶף, וְלָאו דַּוְקָא תֵּכֶף מִמָּשׁ, אֶלָּא שָׁעָה מֻעֶטֶת שֶׁיִּזּוֹעַ קְצָת לא הַרְבֵּה [ט"ז (סק"א)]: **(יח) בֵּיצִים מֻתָּר לְמָלְחָן.** מִפְּנֵי (מז) שֶׁאֵין דֶּרֶךְ לַעֲשׂוֹת מֵהֶן כְּבָשִׁים, וְגַם אֵין הַמֶּלַח מוֹעִיל לָהֶם כָּל כָּךְ: **ד (יט) אַחַת אַחַת לְבַדָּהּ.** דְּבָזֶה אֵין נִרְאֶה כְּכוֹבֵשׁ כְּבָשִׁים. וּמַה שֶּׁכָּתַב לְהַנִּיחָם יַחַד לְפָנָיו, הַיְינוּ שֶׁיִּהְיוּ מוּכָנִים לְפָנָיו לֶאֱכֹל, (יז) אֲבָל יְזַהֵר שֶׁלֹּא יִהְיוּ נוֹגְעוֹת זוֹ בְּזוֹ: **(כ) מִיָּד זוֹ אַחַר זוֹ.** הַיְינוּ שֶׁלֹּא יַשְׁהֶה אוֹתָם זְמַן אֲרֹךְ אֲפִלּוּ בְּאוֹתָהּ סְעוּדָה עַצְמָהּ, כְּגוֹן מִתְּחִלַּת הַסְּעֻדָּה עַד סוֹפָהּ כְּדֵי שֶׁיִּזְּיעוּ הַרְבֵּה, אֲבָל אִם הֵן מִשְׁתַּהִין שָׁעָה מֻעֶטֶת וּמַזִּיעִין קְצָת, אֵין בְּכָךְ כְּלוּם [ט"ז (שם)]. וְכָל זֶה לְדַעַת הַשְׁלָחָן עָרוּךְ, אֲבָל הַמְּנָהָג שֶׁלֹּא לְהַשְׁהוֹת כְּלָל בְּמֶלַח אֶלָּא מְטַבֵּל כָּל אֶחָד בְּמֶלַח וְאוֹכֵל בְּמֶלַח [אַחֲרוֹנִים]: **ה (כא) אָסוּר לִמְלֹחַ וְכוּ'.** דְּהָא דִּמְתִירִין לְעֵיל בְּבֵיצָה לְמָלְחָהּ, הַיְינוּ לְצָרְכּוֹ אוֹתָהּ סְעוּדָה, אֲבָל לְמֶלַח הַבָּשָׂר וּבֵיצָה כְּדֵי

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(י) אֵלִיָּה רַבָּה (סק"ג) בְּשֵׁם הָרַמְבַּ"ן רְאשׁוֹנִים. וְכָתַב שֶׁגַּם דַּעַת הָרַ"ן (לט. ד"ה הלכך) הוּא כֵּן, וּבְלֶחֶם מְגֻמָּן אַבְרָהָם (סק"ד) עַיֵּן שָׁם, וְכֵן בְּסֵפֶר נְהַר שָׁלוֹם (סק"א) מְצַדֵּד כְּאֵלִיָּה רַבָּה וְכֵן מוּכָח בְּמָאִירֵי (קח. ד"ה מי מלח) כְּנִרְאֶה: (יא) רַמְבַּ"ם (פכ"ב ה"י) וּלְבוּשׁ: **ג (יב)** טַ"ז (סק"ב): **(יג)** טַ"ז (סק"א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. וְכֵן מִשְׁמַע בְּתְרוּמַת הַדֶּשֶׁן (סי' נה): **(יד)** טַ"ז (סק"א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. וּמַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁמָּן, הוּא בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) וְעַיֵּן הֵיטֵב: **(טו)** טַ"ז (שם) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק"ב). **וּמַה שֶּׁהֶבִיא מָגֵן אַבְרָהָם** (סק"ז) **בְּשֵׁם שְׁלָטֵי גִּבּוֹרִים** (לט. אות ו) **לְהַתִּיר בְּשַׁלְאטי"ן, הַיְינוּ כְּשֶׁנּוֹתֵן הַשֶּׁמֶן עֲלֵיהֶם תֵּכֶף,** וְכֵן מַשְׁמַע בְּתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (שם) וּבְשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים דְּלֹא פְּלִיגִי, וְהַבַּאר הֵיטֵב (סק"ה) לא יָרַד לְזֶה: **(מז)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה): **ד (יז)** מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק"ו):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הֶרֶב: א) וּבשו"ע הרב (ס"ג) כתב: אסור לעשות מהם הרבה ביחד, דהיינו לעשות בבת אחת לצורך טבול ב' סעודות, אלא מעט לצורך סעודה אחת בלבד. **ב)** ובשו"ע הרב (ס"ד) כתב שלדעה זו, אין הטעם במה שאסור למלוח כמה חתיכות ביחד מפני שנראה ככובש כבשים, אלא משום דעד שיאכל את הראשונה תשהה השניה במלחה וכיון שהמלח מועיל לה הרי זה דומה לעיבוד.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah